

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Lennart Olsson
0521-605456
070-2124011
lennart.olsson@o.lst.se

Beslut
2007-11-16

Diarienummer
511-12460-2006

Sida
1(9)

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Strömmarna i Munkedals kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Besvärshänvisning O4:1
Bilaga 6. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreseptatet Strömmarna
RegDOS ID	1013246
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Munkedal
Ungefärlig mittpunkt	126345/649200
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	132
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Naturgeografisk region:	Dalslands kuperade skogslandskap
Objektskategori:	Skog av särskilt värde för flora och fauna
IUCN-kategori:	Strikt naturreservat

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreseptatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara **Naturreseptatet Strömmarna**.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länsstyrelsen utser Västkuststiftelsen som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara äldre naturskogsartade barr- och blandskogar
- Bevara biologiskt intressanta löv- och blandskogar i sydbranter, bäckraviner och på före detta odlingsmark.
- Utveckla av skogsbruket påverkade delar till lövrika miljöer med rik tillgång till död ved.
- Bevara landskapsbild och naturmiljö i ett område av stor betydelse för det rörliga friluftslivet
- Skydda och bevara ett område av stor betydelse för fågellivet

Syftet skall tryggas genom att:

- Lövskogar och äldre barrdominerade skogar lämnas orörda
- Ytterligare lövskogar och blandskogar får utvecklas i områden som idag är påverkade av skogsbruk

- Avverkade områden sköts med naturvårdsinriktning för att därefter lämnas till fri utveckling
- Branter, raviner, strandzoner och andra miljöer av betydelse för skyddsvärda fågelarter bevaras orörda
- Anläggningar för det rörliga friluftslivet underhålls och utvecklas med hänsyn till naturvärdena i området.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Anlägga väg eller parkeringsplats.
3. Anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
4. Anordna upplag.
5. Borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna.
6. Avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd.
7. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
8. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
9. Framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älghugare eller motsvarande.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.
- Vid reparation och underhåll av befintliga vägar.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Utmärkning av reservatet i terrängen.
2. Anläggandet av vandringsled samt uppsättandet av informationstavlor.
3. Anläggning och underhåll av rastplatser, broar och vandringsleder.
4. Gallring, röjning, i den mån markägaren inte, efter samråd med förvaltaren, själv utför dessa åtgärder.
5. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Klättra i bergsbranter eller medvetet uppehålla sig nära boplatser.
2. Tälta längre tid än ett dygn på andra platser än iordningställda lägerplatser.
3. Göra upp eld annat än på iordningställda eldplatser. Förbudet avser inte stormkök.
4. Utplantera växt- eller djurart.
5. Framföra motordriven vattenfarkost med undantag för båt med elmotor.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte när förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel. Föreskrift C 5 gäller ej markägare.

Beskrivning av naturreservatet

Reservatet är beläget kring Munkedalsälven, ca tre kilometer NO Munkedals samhälle. Stora delar av området är starkt kuperat och bergssidorna är ställvis mycket branta. Berggrunden består i huvudsak av gnejs. Mindre grönstensinslag finns också i området liksom skalgrusinslag. I dessa delar finns en intressant flora.

Munkedalsälven utgjorde från slutet av 1800-talet till långt in på 1900-talet en viktig flottningsled där timmer flottades från trakterna av Viksjön via Kaserna ner till Munkedals bruk. Numera utnyttjas området som kanotled och vandringsled.

Skogar

I den centrala älvnära delen av området finns en stor koncentration av skogliga nyckelbiotoper. Äldre, obrukad barrdominerad skog finns främst norr om älven. Skogarna är här sannolikt spontansådda och har i större delen av området nått en ålder av över hundra år. Det största avsnittet barrdominerad skog finns söder om Store mosse. Naturvärdena är här knutna mer till karga barrskogsmiljöer och deras betydelse för bland annat fågellivet. I området finns en tjäderlekplats. Arter som järpe och tretåig hackspett är observerade vid flera tillfällen. Skogsmarkerna kring Munkedalsälvens dalgång har också betydelse som buffertzoon för kärnområdet varför de få begränsade arealer med äldre skog som finns här bör bevaras. De viktigaste av dessa föreslås därför inlemmas i reservatet.

Naturskogsartad blandskog med bland annat gran, tall, ek och asp är mest frekvent norr om älven i brantare partier. I flera avsnitt märks en tydlig kalkpåverkan med intressant flora. I trädskiktet förekommer inslag av ädel-

lövträd som lind, ek och ask. I fältskiktet påträffas arter som blåsippa, vätteros, springkorn och glansnäva. Bland lav- och mossfloran finns ett stort antal signalarter uppgivna, exempelvis njurlavar, traslav, guldlocksmossa m.fl.

Lövskogar uppträder i strandnära partier och längs bäckar i området. Lövskogarna består av ek, hassel, ask, klibbal och asp. De är rika på signalarter och värdefulla miljöer för flera arter. En del utgörs av sekundära lövskogar på tidigare kulturmarker. Dessa karakteriseras vanligen av ek och hassel. Bland arter som är beroende av lövskogsmiljöerna märks nötkråka, vätteros, nässelklocka m.fl.

Branterna utgör värdefulla häckningsmiljöer för bland annat korp. Området är också värdefullt för flera andra skyddsvärda fågelarter knutna till bergsbranter, lövskogsrika miljöer eller barrnaturskogar, exempelvis mindre hackspett, nötkråka, järpe och tjäder. Lodjur förekommer ofta i området.

Friluftsliv

Området är av stort värde för det rörliga friluftslivet. Genom området löper Bohusleden och en kortare vandringsled. I Vassbotten finns kanotuthyrning. Munkedalsälven och anslutande sjöar Vassbotten, Viksjön och Ellenösjön utnyttjas flitigt av kanotister. I området finns en lägerplats med vindskydd samt en övernattningsstuga, Modalen, omedelbart öster om reservatet.

Planeringsbakgrund

Strömmarna ingår i ett större område (FO8 Hererstadsfjället- Viksjön) som är av riksintresse för friluftslivet beroende på dess betydelse för vandring, fiske, kanoting och annat friluftsliv.

I Munkedals kommuns översiktsplan anges området vara av särskild betydelse för friluftsliv och turism. Det är också redovisat som ett regionalt och kommunalt intresse för naturvården. Området har särskilda rekommendationer beträffande bebyggelseutveckling mm. Ny bebyggelse eller anläggningar som ej har anknytning till jordbruk, skogsbruk eller friluftsliv får ej uppföras.

Ärendets handläggning

Området uppmärksammades första gången i Göteborgs och Bohus läns naturvårdsplan, där det tillsammans med närliggande områden bedömdes ha stora botaniska och ornitologiska kvaliteer samt stor betydelse för friluftslivet. År 2004 startade Länsstyrelsen en utredning av områdets eventuella reservatskvaliteer, vilken bl.a. innefattade en inventering av naturvården i området. I inventeringen konstaterades att "de sammanlagda värdena i kärnområdet motiverar skydd genom naturreservat". Inledande samråd om en eventuell reservatsbildning genomfördes under hösten 2006 och vintern 2006/2007 med Munkedals kommun och markägarna.

Munkedals AB, Munkedals Skog och Event AB samt Sören Andersson har, som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan. Ingen av de berörda sakägarna har lämnat synpunkter på reservatsförslaget.

Förslaget till naturreservat har remitterats till Munkedals kommun, Skogsstyrelsen, SGU och berörda intresseorganisationer.

Munkedals kommun och Friluftsförbundet i Munkedal lämnar i ett gemensamt yttrande synpunkter på hur föreskrifterna som reglerar friluftsliv, förvaltning och motortrafik bör formuleras.

Länsstyrelsens kommentar: Ytterligare samråd med kommunen, förvaltaren och friluftsförbundet har skett vad gäller föreskrifter och anläggningar för friluftslivets behov. Länsstyrelsen har i det slutliga förslaget kunnat beakta huvuddelen av de synpunkter som lämnats.

Skogsstyrelsen och Naturskyddsföreningen Munkedal-Lysekil tillstyrker förslaget.

Bohusläns museum tycker att förslaget som helhet är välgenomtänkt, men föreslår att behovet av P-platser bör undersökas samt menar att det är viktigt att de fasta fornlämningarna lyfts fram vid skötsel och informationsinsatser.

Länsstyrelsens kommentar: Behovet av P-plats bör kunna tillgodoses genom att den parkering som finns väster om området vid kanotcentralen också utnyttjas för reservatets besökare. Detta anges i skötselplanen.

SGU har inget att erinra mot förslaget.

En överenskommelse om intrångsersättning har träffats i oktober 2007 med den dominerande markägaren i området, Munkedals Skog & Event. Förhandling pågår med övriga sakägare.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Enligt det av riksdagen fastställda miljökvalitetsmålet Levande skogar bör ca 320 000 hektar skogsmark avsättas som naturreservat i landet under en tioårsperiod. Ett syfte är att långsiktigt säkerställa de mest skyddsvärda skogarna och bevara biologisk mångfald. Enligt den skogsstrategi som tagits fram av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen är ett område av Strömmarnas karaktär med en hög andel nyckelbiotoper och andra värden särskilt angeläget att skydda för att uppnå miljökvalitetsmålet. Området utgör en del av Örekilsälvens-Munkedalsälvens dalgångar som bedöms ha höga ekologiska bevarandevärden och pekats ut som en s.k. värdestrakt.

De värden som ligger till grund för reservatsbildning utgörs främst av förekomsten av

- Äldre naturskogsartade barr- och blandskogar och botaniskt intressanta lövskogar i sydbranter och bäckraviner
- En vacker landskapsbild och naturmiljö i ett område av stor betydelse för det rörliga friluftslivet
- Förekomst av skyddsvärda djurarter

Det är angeläget att de värdefulla skogsmiljöerna skyddas från vidare avverkningar och att för djurlivet värdefulla miljöer som lövskogar, död ved, häckplatser, spelplatser mm bevaras.

Avverkningar har under de senaste decennierna nått allt närmare Munkedalsälven och i några fall även påverkat nyckelbiotoperna vid älven. Det är av största vikt att kvarvarande värdekärnor bibehålls opåverkade av skogsbruket och att lövrika blandskogar får återetableras i de begränsade områden som redan påverkats av skogsbruket.

Områdets betydelse för fågellivet betingas dels av dess ostördhet och dels tillgång till lämpliga häckplatser och miljöer för flera rödlistade fågelarter. Arter som mindre hackspett, nötkråka och stjärtmes gynnas av de lövrika miljöerna och häckar alla i området eller dess omedelbara närhet. Äldre barrskogsmiljöer är av stort värde för arter som tjäder, järpe, tretåig hackspett och nattskärna. Det är angeläget att de lövrika miljöerna, äldre barr-blandskogar och ostörda häckningsområden bibehålls och utvecklas för att populationerna av skyddsvärda fågelarter skall kunna stärkas.

Genom reservatsbildningen ges en större möjlighet till att förbättra områdets tillgänglighet samt kanalisera friluftslivet i området. För närvarande bedöms det inte vara motiverat med något tillträdesförbud för delar av området.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående mark- och vattenanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med reservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Gagnvirke

Alla virkessortiment inkl. grenar och toppar (GROT) som tas ut ur området med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller reservatsförvaltaren.

Insektsangrepp

Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Västkoststiftelsen. Förvaltningen ska ske i samverkan med Munkedals kommun och markägaren.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § miljöbalken lämnas in till Miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i Bohuslänningen, Lysekilsposten och Västerbygden.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i författningssamlingen och gäller omedelbart även om de överklagas.

Hur man överklagar

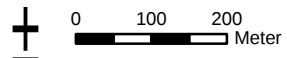
Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4:1.

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat. Lennart Olsson, naturvårdsenheten har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, antikvarie Bo Åkerström, länsarkitekt Gunnar Wockatz och länsjurist Erland Josefson

Göran Bengtsson

Lennart Olsson

Beslutskarta

NATURRESERVATET
STRÖMMARNA
Munkedals kommun Gräns för reservatet
Skala 1:10 000Tillhör Länsstyrelsens beslut
Datum 2007-11-16
Diarienummer 511-12460-2006Illustrationskarta till länsstyrelsens beslut
enligt 7 kap miljöbalkenUr GSD-Fastighetskartan kartblad 8B 8c och 8D.
Copyright Lantmäteriet dnr 106-2007/188-O

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Diarienummer 511-12460-2006
Beslut 2007-11-26

ÖVERSIKTSKARTA

Naturreservatet
Strömmarna
Munkedals kommun

